

AKTUELLT

4 | 2008

NYHETSBRÄV FRÅN ELSÄKERHETSVERKET

**SÖK DIN BEHÖRIGHET
PÅ WEBBEN » sid 5**

**ELEKTRISKA PRODUKTER
LOCKAR TILL LEK » sid 6**

**NYA
ELSÄKERHETSVERKET**

» sid 4

Nya Elsakerhetsverket

Julen närmar sig och med den mycket som vi ska hinna med. Detsamma gäller inom hela myndigheten där vi nu arbetar för fullt med framtiden. Ett arbete som ska mynna ut i en klar strategi för de närmsta åren. Det är hög aktivitet inom hela verket.

➤ **FRÅN ÅRSSKIFTET FÅR VI** en ny organisation. En stor förändring är att all inspektion och allt förebyggande tillsynsarbete samlas i en landsövergripande avdelning för elektriska starkströmsanläggningar.

Inför beslutet rådfrågade jag branschen som lärde mig att vår regionala närvaro har stort värde. Sverige är som bekant ett avlångt land. Detta bekräftades också i en analys av restider som visade det kloka i att behålla regionala kontor. Vi ska nämligen göra omkring ettusen tillsynsbesök per år. Med fyra regionala tillsynskontor, ett i varje vädersträck, kan vi samarbeta gränslöst och effektivt täcka hela landet.

En annan förändring är att vårt viktiga arbete med behörigheter får en egen avdelning. Och för utvecklad teknisk samsyn och kompetens får vi en teknisk direktör.

Vi har nu sammanställt antalet el-

olycksfall under året 2007. Slutsatsen är att antalet allvarigare elolycksfall under de senaste åren ligger ungefär konstant. I ett lite längre perspektiv ser vi en sjunkande trend i antalet omkomna i olyckor relaterade till kraftledningar. Elyckorna på järnväg ligger dessvärre fortfarande på en alltför hög nivå.

VÅR MARKNADSKONTROLL och våra elinspektörer gör tillsyn av elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet med utgångspunkt i bedömning av risk. Samma riskbaserade utgångspunkt kan användas för att vara beredd på kris och ansträngt läge. Regeringen ställer krav på att myndigheten har beredskap för kriser.

Elsakerhetsverket deltog nyligen i motspelet vid en stor övning där delar av Sveriges elnät antogs vara utslaget genom att ledningar havererat av tung snö och is. Övningen leddes av Svenska Kraftnät som vi samverkar med.

Vi har valt några fokuserade områden i vår framväxande strategi. Ett sådant är ökad tillsyn av nya energikällor såsom sol- och vindel. Ett annat är ökad tillsyn av elinstallatörer som är nyckelpersoner i elsakerhetsarbetet genom sitt ansvar för säkra elinstallationer. Ett tredje område

är elektromagnetisk kompatibilitet som för många leder tankarna till radiostörningar. Men i begreppet elektromagnetisk kompatibilitet ingår även störningar i form av spänningsavvikelser som kortvariga spänningssänkningar, flimmer, övertoner etcetera.

Här kan vi tydliggöra fördelningen av ansvar mellan innehavare av utrustningar som kan störa eller bli störd i sin funktion. Industrin har ett viktigt ansvar i att ställa rätt krav vid upphandling av utrustning och nätägare kan ta sin del av ansvaret för att uppnå störningsfri funktion för ansluten utrustning.

NU TAR VI SIKTE MOT FRAMTIDEN! Vår vision är trygg och störningsfri el. Vi har formulerat tydliga mål för att kraftsamla mot visionen.

För att nå våra mål behöver vi bli fler motiverade och kunniga elsakerhetsverkare. Vårt arbete är betydelsefullt och utvecklande och jag hoppas snart få välkomna fler kollegor till vårt förnyade Elsakerhetsverk.

Med önskan om en God Jul och ett Gott Nytt År!

MAGNUS OLOFSSON |
GENERALDIREKTÖR

AKTUELLT | ELSÄKERHETSVERKETS NYHETSREVE #4 | 2008

TEL 0550-851 00 | INFO@ELSAKERHETSVERKET.SE | WWW.ELSAKERHETSVERKET.SE

REDAKTÖR | Ann-Charlotte Carlqvist | ann-charlotte.carlqvist@elsakerhetsverket.se

ANSVARIG UTGIVARE | Magnus Olofsson | magnus.olofsson@elsakerhetsverket.se

LAYOUT & PRODUKTION | Blueprint

I oktober hölls årsmötet för Comité International Spécial des Perturbations Radioélectriques, CISPR, i Osaka, Japan.

Standardiseringsmöte i Japan

➤ **MEDLEMMARNA** i detta internationella standardiseringsorgan för radio störningar finns över hela världen och värdskapet för mötet alterneras. Strävan är att sprida ut mötena för att resandet ska bli någorlunda rättvist.

Förutom intressanta och givande möten om aktuella frågeställningar inom elektromagnetisk kompatibilitet, EMC, fanns en utställning av mätinstrument. Det som diskuterades absolut mest i Osaka var frågan om alternativa testmetoder för emissionsmätning. Även datakommunikation över elnätet debatterades.

Sverige är representerat i CISPR via Teknisk Kommitté (TK) EMC. I TK EMC ingår personer från svenska företag, myndigheter och organisationer.

ARBETET I TK EMC är ett betydelsefullt sätt att hävda landets intressen inom EMC internationellt. Mycket av EMC-arbetet styrs av olika standarder. I EMC-direktivet 2004/108/EG hänvisas till ett antal harmoniserade standarder och flera av dessa standarder har sitt ursprung i internationella standarder.

Standarden SS-EN 55022 som handlar om EMC-krav vid provning av utrustning för informationsbehandling, har exempelvis sitt ursprung från standarden CISPR 22 med en del ändringar. CISPR är en viktig aktör i EMC-världen.

Arbetet i en internationell standardiseringskommitté präglas främst av tekniskt arbete. Diskussionerna blir ofta

mycket livliga. Många gånger bedrivs intensivt lobbyarbete vid sidan om ordinarie möten i syfte att få igenom det egna landets eller företagets intressen. Att vara med på mötena har därför

en viktig kontaktskapande funktion ur Sveriges och Elsäkerhetsverkets perspektiv.

text & foto HENRIK OLSSON

FAKTA CISPR

Comité International Spécial des Perturbations Radioélectriques:

- Arbetar med ledningsbundna och strålade störningar.
- Tar fram standarder (det finns över 30 stycken) för mätmetoder och kravnivåer. De mest kända är 11, 14, 22 och 25.
- Har sex olika undergrupper (A, B, D, F, H och I).
- Del av IEC (International Electrotechnical Commission).

Den som vill veta mer om vilka CISPR-standarder som finns och hur de ska användas rekommenderas att läsa en guide som fritt kan hämtas på:

www.iec.ch/zone/emc/cispr_guide_09_2008.pdf

Några länkar:

IEC: <http://www.iec.ch>

SEK: <http://www.elstandard.se>

Elsäkerhetsverket får

NY ORGANISATION

Från den 1 januari 2009 får Elsäkerhetsverket en ny organisation. Anledningen till förändringen är främst att myndigheten på detta sätt kan höja effektiviteten genom bildandet av en landsövergripande elanläggningsenhet.

► **ELANLÄGGNINGSENHETEN FÅR FYRA** tillsynskontor, ett i vardera väderstrecken nord, syd, öst och väst. Kontoren placeras i Umeå, Hässleholm, Stockholm och Kristinehamn. Skelleftekontoret kommer att avvecklas under 2010.

I den nya organisationen skapas också en planeringsfunktion som ska bidra till en effektiv landsövergripande tillsyn inom elanläggningsenheten där tillsynskontoren samarbetar.

– Vår nya organisation ger ökad effektivitet i tillsynen där den regionala närvaron ger snabbhet i responsen när något inträffar. Våra restider minskar och vi kan bättre

nyttja våra resurser när all tillsyn planeras gemensamt, säger generaldirektör Magnus Olofsson.

Vidare tydliggörs verkets arbete med behörighetsfrågor när det skapas en egen enhet för behörighet. Utöver ovanstående förändringar kommer det även att tillsättas en tjänst som teknisk direktör.

– Under hösten har det pågått ett intensivt arbete med att bemanna den nya organisation samtidigt som vi sett över vilka kompetenser vi har och vilka vi behöver i framtiden, fortsätter Magnus Olofsson. Vi behöver rekrytera fler kompetenta medarbetare under den närmsta tiden.

Från och med december går det att ansöka om behörighet och beställa extrabevis på Elsäkerhetsverkets webbplats.

ANSÖK OM BEHÖRIGHET PÅ WEBBEN

➤ **DETTA ÄR ETT FÖRSTA STEG** i Elsäkerhetsverkets arbete göra det lättare för medborgaren i kontakten med myndigheten. Under första kvartalet 2009 kommer nästa steg i utvecklingen. Då kommer den som söker via e-tjänsten kunna följa sitt ärende, kommunicera med sin handläggare och vid behov komplettera sin ansökan via webben.

I samband med nästa steg i projektet kommer delar av handlägningsprocessen att automatiseras i ett elektroniskt ärendehanteringssystem.

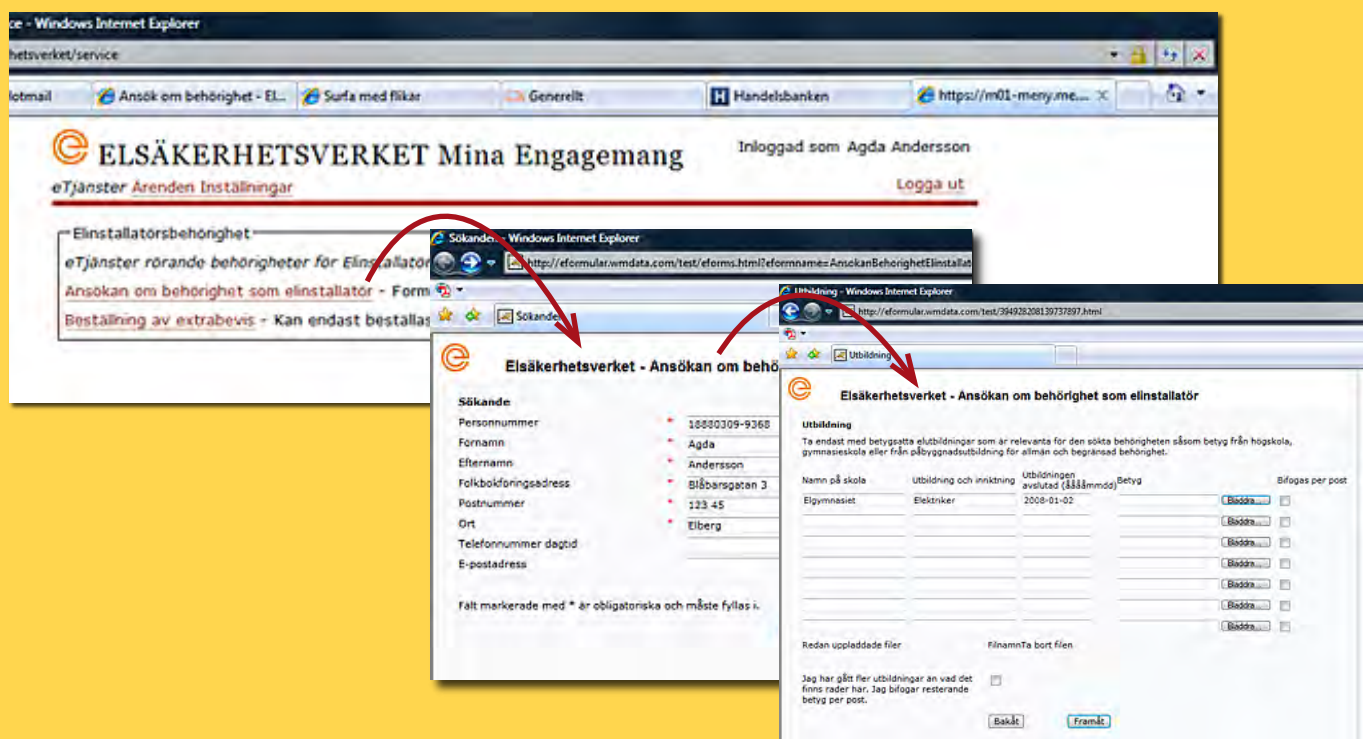
– Genom att automatisera en del av ansökningsprocessen blir den mer effektiv och den sökanden ska märka detta

genom att det blir kortare ansökningstider. Det är mycket av handläggarnas administrativa arbete som automatiseras och de kommer att kunna fokusera på att bereda och besluta i ärendena, säger Elin Cederholm, projektledare vid Elsäkerhetsverket.

Anders Kaukerat som handlägger ansökningar på Elsäkerhetsverket har stora förväntningar på e-tjänsterna.

– Jag hoppas att så många sökanden som möjligt kommer att använda tjänsterna. Varje ansökan som kommer in elektroniskt kommer att gå snabbare att handlägga.

text **ELIN CEDERHOLM**

ANSÖK OM BEHÖRIGHET STEG-FÖR-STEG

1. Kontrollera att du har en giltig e-legitimation, annars skaffa dig e-legitimation via din bank eller hos Telia.
2. Vill du slippa skicka in betyg och praktikintyg via post – skanna in dem.
3. Gå in på Elsäkerhetsverkets webbplats. Du hittar länk till e-tjänsten i toppmenyn. Logga in med din e-legitimation.
4. Fyll i vissa grunduppgifter (detta görs bara första gången).
5. Välj e-tjänst (ansökan om behörighet eller beställning av extrabevis).
6. Fyll i det fyra sidiga formuläret.
7. Skriv under ansökan genom att fylla i din e-legitimation ytterligare en gång.
8. Ansökan skickas elektroniskt till Elsäkerhetsverket.

FAKTA E-LEGITIMATION

E-legitimation är en elektronisk motsvarighet till en vanlig legitimation och används för digital legitimering och underskrift på Internet. Med en e-legitimation kan du till exempel deklarerar på nätet, begära föräldrpenning och nu mer även ansöka om behörighet som elinstallatör. E-legitimation skaffar du enkelt från din bank eller från Telia.

Vill du läsa mer finns information på Skatteverkets webbplats www.e-legitimation.se.

På marknaden finns en rad elektriska produkter där målgruppen är barn. Det kan vara nattlampor med roliga motiv, bords- och taklampor som ser ut som djur eller andra artiklar som främst hör hemma i ett kök.

Elektriska produkter lockar till lek

➤ **LEKSAKSLIKNANDE NATTLAMPOR** som sitter i eluttaget lockar barnen till uttaget. En nattlampa som är formad med en uppstickande del kan också under ogynnsamma förhållanden ge efter när ett barn använder denna för att resa sig. Det har faktiskt hänt att barn utsatts för elchock då lampan delat på sig.

– Det finns ingen anledning till att nattlamporna ska se ut som en leksak när en enkel, rund ljusplugg ger det trygga sken som en förälder är ute efter, säger Susanne Sundström vid Elsäkerhetsverket.

Det finns även andra produkter där målgruppen är barn och där det visat sig att produkterna inte uppfyller gällande regler. I vissa fall har de visat sig vara så farliga att de inte längre får säljas.

– Vi har exempel på brödrostar där barnen med hjälp av insticksdelar av metall ska göra figurer på brödet. In-

sticksdelarna förs ner i brödrosten, som är strömförande, och detta är direkt livsfarligt för små barn, fortsätter Susanne Sundström.

Elsäkerhetsverket arbetar tillsammans med andra EU-länder för att förhindra att produkter som riktar sig till barn och som lockar till lek ska förbjudas.

Alla dekorativa eller leksaksliknande produkter behöver dock inte vara farliga för barn. Många kan vara konstruerade så att barnet inte kan komma i kontakt med beröringsbar spänning.

Varje år kontrollerar Elsäkerhetsverket drygt 6 000 elprodukter, varav cirka 350 provas. Av dessa bedöms cirka en tredjedel vara så farliga att de inte får säljas på marknaden.

Aktuella försäljningsförbud finns att läsa på www.elsakerhetsverket.se.

text ANN-CHARLOTTE CARLOVIST

foto SANDRA HJELM

NOTIS

Harmoniserade standarder inom EMC

EU har nu kommit ut med en uppdaterad lista på harmoniserade standarder. Listan finns på Europeiska unionens officiella tidnings webbplats, dokumentet heter 2008/C 280/05. På Elsäkerhetsverkets webbplats finns länkar till dessa dokument.

➤ **EN HARMONISERAD STANDARD** används för att påvisa att en produkt uppfyller kraven för ett EU-direktiv. Det anges bland annat i stycke 13 i EMC-direktivet 2004/108/EG.

CENELEC, den europeiska kommittén för Elektroteknisk standardisering, har tagit fram två dokument, guide 24 och guide 25, som för-

klarar mycket inom EMC-standardiseringen. Även om de inte är helt dagsaktuella ger de bra information om standarder för EMC-direktivet och hur man väljer i utbudet av olika standarder.

Guiderna kan hämtas från www.cenelec.eu under "Technical work" och "CENELEC guides".

Är din ljusslinga säker?

Många ljusslingor som säljs i dag har olika spänningar som innebär att det krävs en transformator för att den ska kunna användas. Vissa slingor med transformator har en speciell typ av kontakt som kan vara farlig om den används på fel sätt.

► **EXEMPELVIS PASSAR** kontakten på en del ljusslingor i uttaget som finns på en rakapparatsladd. Om en 12-volttslinga kopplas till ett vägguttag genom en rakapparatsladd istället för genom en transformator blir det för hög spänning och brandrisken ökar.

– Mitt tips är att inte köpa ljusslingor med den här typen av kontakt, säger Martin Gustafsson vid Elsäkerhetsverket.

NÄR DU KÖPER LJUSSLINGOR ska du se till att de har märketikett och att de är CE-märkta. På etiketten ska det bland annat stå vem som tillverkat ljusslingan, vilken typ av lampor som ska användas och om den kan användas utomhus.

Om du är osäker på om produkten får användas utomhus kan du titta efter IP-klass. IP-klassen talar om hur bra produkten skyddar mot exempelvis vatten och damm. Utomhus gäller IP-klassen IP44.

Titta noga efter så att sladd och kontakt är hela på ljusslingan, vare sig du köper ny eller plockar fram den du använde förra året. Om du ser sprickor eller något annat som ser trasigt ut så

är det viktigt att det lagas innan slingan används. Ta hjälp av en elektriker om du inte vet hur du ska göra. Gamla slingor som kanske legat ihoprullade en längre tid kan ha tagit skada då plasten som skyddar torkar med tiden. Har du använt slingan utomhus tidigare kan väder ha förstört de skyddande delarna.

LJUSSLINGOR AV DEN TYPEN där du inte kan byta ut lampor som gått sönder kan vara farliga. Om en eller ett par lampor går sönder innebär det att spänningen ökar på resten av lamporna, som blir varmare och brandrisken ökar.

– Har du en slinga där någon lampa är trasig och du inte kan byta den själv, så ska du kasta ljusslingan, fortsätter Martin Gustafsson.

text ANN-CHARLOTTE CARLQVIST

foto SANDRA HJELM

CHECKLISTA

- Om du köper en ljusslinga med transformator, tänk på vilken typ av kontakt den har.
- Titta efter CE-märkningen. Är produkten CE-märkt uppfyller den EU:s säkerhetskrav.
- Märketikett ska finnas, med bland annat uppgifter om tillverkare och IP-klass som visar om produkten kan användas utomhus.
- IP44 gäller för att produkten ska stå emot påfrestningarna med vatten, vind och kyla.
- Se efter att sladd och kontakt är hela och att det inte finns några sprickor.
- Tänk på att inte placera ljusslingan nära lättantändligt material.
- Släng ljusslingor med trasiga lampor om du inte kan byta ut dem.

FAKTA

Besöket i gymnasieskolorna har skett inom ramen för norra tillsynsdistriktets projektstyrda verksamhet och har av den anledningen endast genomförts i norra Sverige.

När projektet är slut kommer det att utvärderas för att Elsäkerhetsverket ska kunna ta ställning till om det är något som bör genomföras även i andra delar av landet.

Skolelever i norr informerades om elsäkerhet

Under hösten har Birger Thomas vid Elsäkerhetsverket i Skellefteå föreläst om el och elsäkerhet till gymnasieskolans EC-program (elprogram). Informationen har handlat om de föreskrifter och standarder som gäller för elektriker.

► – **JAG HAR ÄVEN PASSAT PÅ** att informera om vikten av att följa arbetsföreskriften och de branschstandarder som finns för elarbete, säger Birger Thomas. Avslutningsvis har jag också visat statistik på inträffade olyckor och dess orsaker.

Hittills har Birger varit ute på skolor i de fyra nordligaste länen, Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland. Totalt har nio skolor och 230 elever deltagit vid träffarna.

En av anledningarna till att projektet startade var att kännedomen om Elsäkerhetsverket var liten. Att besöka elever i skolor har varit ett sätt att informera om verkets uppdrag och hur vi

arbetar för att höja elsäkerheten i anläggningar och för dem som arbetar i elbranschen.

– Jag vill att eleverna ska ta med sig de säkerhetsåtgärder som finns i arbetsföreskrifterna redan när de går ut på sina praktikveckor. Detta med tanke på att arbetsfel är den största orsaken till att elolyckor inträffar när det gäller elyrkesmän. Punkter jag berört särskilt är hur viktigt det är att utföra spänningslöshetskontroll innan ett arbete påbörjas, samt att jag visat på strömmens inverkan på kroppen vid strömgenomgång.

Birger Thomas besök har uppskattats av både lärare och elever. Lärarna ser positivt på att få tillgång till nyheter inom föreskriftsområdet. Förfrågningar har nu skickats ut till ytterligare åtta skolor.

– Flera lärare har påtalat att motsvarande information borde ges vart tredje år för att kunna nå alla elever på EC-programmet, avslutar Birger Thomas.

text ANN-CHARLOTTE CARLQVIST

Elsäkerhetsverket får ny webbplats

Under hösten har Elsäkerhetsverket sett över sin webbplats och identifierat olika möjligheter till förbättringar. Målsättningen är att publicera en helt ny webbplats under våren 2009.

► – Många som besöker www.elsakerhetsverket.se upplever att strukturen kan vara lite svår att navigera i. Vårt mål är att du ska hitta det du söker inom tre "klick", säger Ann-Charlotte Carlqvist, informationschef vid Elsäkerhetsverket.

Flertalet undersökningar visar att sättet att söka på Internet har ändrats de senaste åren. Numera är det allt vanligare att

gå direkt till sökfältet och skriva in det man letar efter. Med bakgrund av detta kommer därför sökmotorn för den nya webbplatsen att förbättras så att besökaren snabbare hittar det han eller hon söker.

Ytterligare en målsättning med den nya webben är att det ska bli lättare att ladda ned och beställa trycksaker.

www.elsakerhetsverket.se

Elolyckor 2007

Arbetet med att sammanställa och sammanfatta elolycksfallsåret 2007 är nu på väg att avslutas.

Redovisningen av arbetet är tänkt att presenteras i rapportform där vissa delar lyfts fram och kommenteras. Förhoppningen är att rapporten ska upplevas som viktig och intressant och att olika aktörer inom elområdet ska använda den i sitt arbete med att förebygga och bekämpa elolyckor. I rapporten redovisas även vissa uppgifter kring elbränder från Räddningsverket.

► **FÖR OLYCKSÅRET 2007** har det inrapporterats 321 elolyckor och 120 tillbud till Elsäkerhetsverket. Antal omkomna har uppgått till åtta personer och i sex av dessa olyckor har den omkomne varit en person på fritiden.

Sett över de senaste fem åren är klättringsolyckor på järnvägsvagnar, där den drabbade kommer för nära kon-

taktledningarna för tågdrift, den absolut vanligaste typen av dödsolycka.

Ur sammanfattningen över de elolyckor som under 2007 medfört sjukdagar kan det vara på sin plats att kommentera vissa resultat. Några följer även tidigare års olyckstrender medan andra visar på nya eller förändrade resultat.

Elyrkesmännens elolyckor

sker i fyra av fem fall, nu liksom under ett stort antal årtidigare, i samband med ett arbete och då oftast vid arbete i en kopplingsutrustning. Detta trots att varje elyrkesman ska ha kunskap om innebörden av elfaran och vetskap om vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas innan ett arbete påbörjas.

I de flesta av dessa olyckor har starkströmsanläggningen inte fränkopplats eller så har den fränkopplats på ett felaktigt sätt. När sedan elyrkesmannen missar att kontrollera spänningslöshet, är elolyckan ett faktum.

TEKNISKA FEL är den vanligaste orsaken till de elolyckor som drabbar övriga arbetstagar. Två av tre elolyckor orsakas av ett tekniskt fel, vanligen ett fel som uppkommit under användning.

När det gäller denna typ av elolycka har det sett ut på

samma sätt under ett stort antal år.

Tyvärr kan det konstateras att de flesta av de tekniska felen hade kunnat upptäckas om kontrollen, som innehavaren av en starkströmsanläggning ska utföra, hade utförts i enlighet med gällande regelverk.

VID EN JÄMFÖRELSE mellan perioderna 2000-2003 och 2004-2007 framkommer att de inrapporterade elolyckorna som drabbat elyrkesmän har ökat inom verksamheterna nät och gruvor/industri.

Den största ökningen hittas inom nätverksamheten där antalet inrapporterade elolyckor för elyrkesmännen har ökat med 52 procent. Inom gruvor och industri är motsvarande ökning drygt 35 procent.

Hela rapporten publiceras inom kort på vår webbplats www.elsakerhetsverket.se.

Det senaste året har Elsäkerhetsverket sett en markant ökning av antalet överklagade behörighetsbeslut. Detta kan bero på flera orsaker; att det fattas bättre beslut idag, ökad fokus på anställningsförhållandet med det nya praktikintyget eller att de sökande är mer benägna att överklaga besluten idag jämfört med tidigare.

Många överklagar Elsäkerhetsverkets beslut

➤ **MÅNGA SOM SÖKER EN BEHÖRIGHET** tror att de har den utbildning som krävs, till exempel en civilingenjör med examen i elektroteknik. Men alla civilingenjörsutbildningar innehåller inte alltid det som krävs för att få en behörighet. En behörighet söks på kursinnehållet i en examen, inte på en titel. För att få behörighet krävs också att man fullgjort den praktik som krävs.

– När det gäller praktiken kräver vi att det måste finnas ett anställningsförhållande till den som utfärdar praktikintyget, berättar Lars Melchert. Den som söker måste alltså ha varit anställd av den som praktiken är gjord hos och som skriver under praktikintyget. Praktikintyget måste också vara skrivet på Elsäkerhetsverkets blankett.

Elinstallatörsförordningen (SFS 1990:806) bestämmer vad som gäller angående elinstallationsarbetets utförande, se § 6 "Elinstallationsarbete får utföras endast av elinstallatör eller av yrkesman under överinseende av elinstallatör hos vilken yrkesmannen är anställd eller som är anställd i samma företag som yrkesmannen."

Föreskriften ELSÄK-FS 2007:2 är den föreskrift som reglerar vad som krävs för de olika behörigheterna. I denna föreskrift visas vilka utbildningar och de praktiklängder som behövs för de olika behörighetsnivåerna.

Elsäkerhetsverket har också märkt av en ökad tillströmning av frågor från personer som vill starta egna företag. I många

fall vill man starta ett mindre företag, där inriktningen är att man ska hyra ut sig själv som elinstallatör.

– Många börjar med att starta sitt företag och när detta är gjort söker man sin behörighet. I stället bör man först se till att ha rätt utbildning, praktik och därefter söka behörighet för att kunna starta sitt elinstallationsföretag, säger Ronny Press.

I dagarna införs behörighetsansökan som en e-tjänst på www.elsakerhetsverket.se. Möjlighet finns då att ansöka om behörighet elektroniskt. För att kunna nyttja tjänsten krävs dock att man har e-legitimation. Behörighetsansökningar från personer som saknar svenskt personnummer måste dock skickas på traditionellt vis. Målet är att handläggningstiden ska minska när systemet är i drift. I dag tar det i genomsnitt tre till fyra veckor efter att en ansökan inkommit tills att ett beslut i ärendet fattats.

Andra vanliga frågor som kommer till myndigheten handlar om tvister mellan privatpersoner och så kallade multihantverkare som inte har behörighet och som anlitas för elinstallationer som sedan visar sig vara bristfälliga.

En uppmaning till privatpersoner är att kontrollera behörigheten innan installationsarbetet utförs. Elsäkerhetsverket kan inte bistå med att lösa tvister. Men, har du råkat ut för en bristfällig elinstallation, gör en polisanmälan!

text ANN-CHARLOTTE CARLQVIST

ÖVERKLAGADE BESLUT

2003	0
2004	10
2005	11
2006	11
2007	9
2008, tom november	17

Varje år kommer det i snitt in cirka 1 700 ansökningar om behörighet.

FAKTA

E-tjänst för att söka behörighet på webben hittar du på www.elsakerhetsverket.se.

På webben hittar du också behörighetsföreskriften ELSÄK-FS 2007:2. Där finns dels de olika behörighetsklasserna beskrivna, dels kraven för utbildning och praktik.

Elsäkerhetsverket utför inga meritvärderingar i förväg. Du måste skicka in en ansökan om behörighet för att se om du har rätt meriter. Du kan bara ansöka om en behörighet åt gången.

FRÅGOR & SVAR

Nytt för detta nummer av Aktuellt är att vi skapat ett utrymme där du som läsare kan skicka in dina frågor.

Du kan ställa frågor inom områdena installationer och anläggningar, produktsäkerhet och behörighet.

Gå in på vår webbplats och klicka på länken "Webbtidningen Aktuellt" på förstasidan, där skickar du in din fråga via ett e-postformulär.

Går det att byta ett ojordat vägguttag till jordat och i så fall hur?

SVAR: För att byta till jordade vägguttag måste även skyddsledare dras fram till uttaget. Det och bytet från ojordat till jordat uttag är behörighetskrävande eftersom det anses som en ändring av en fast installation. Arbetet måste utföras av elektriker. Det anges i föreskriften ELSÄK-FS 2007:2 §4 punkt 1. Viktigt att veta är att samtliga uttag i ett rum (även lamputtaget i taket) måste bytas om man byter till jordade uttag.

När ska man använda CE-märkning och vad krävs för att få använda CE-märket?

SVAR: CE-märkning ska användas till alla produkter som lyder under EU-direktiv som kräver CE-märkning, till exempel leksaker, mobiltelefoner och elektriska produkter. För att få placera ett CE-märke på en produkt ska produkten i fråga uppfylla alla skyddskrav som direktivet anger. Ett sätt att klara dessa krav är att följa harmoniserad standard för produkten.

Vad menas med innehavare?

SVAR: Med innehavare avses den som rent faktiskt innehar en anläggning, oavsett om innehavet grundar sig på äganderätt eller nyttjanderätt. (Prop 1996/97:136 sid 116.)

Ny medarbetare

MARGARETA
WILLBERGH

är nyanställd handläggare för produktsäkerhet.

Tidigare har hon arbetat med automation, främst inom pappersindustrin.

Nästa nummer av Aktuellt utkommer i mars.

LEDIGA JOBB

Elsäkerhetsverket arbetar för att minska risker och störningar förknippade med elektricitet.

Vi granskar allt från brödrostar till kärnkraftverk och ser till att elektriska utrustningar fungerar utan att störa varandra.

Vårt mål är trygg och störningsfri el.

Vi behöver förstärkning vid våra tillsynskontor i Hässleholm, Kristinehamn och Stockholm samt vårt nya kontor i Umeå och söker därför...

...elkraftingenjörer

med intresse för elsäkerhet och/eller elektromagnetisk kompatibilitet. Vi ska tillsätta sex tjänster. Är du rätt person?

Läs mer på www.elsakerhetsverket.se.

 ELSÄKERHETSVERKET

**Redaktionen
önskar er en
God Jul &
Gott Nytt År!**